

چهارشنبه ۲ مهر ۱۴۰۴ | ۱۶ صفحه | ۲۰ هزار تومان | سال چهارم | شماره ۸۸۸
www.shahroozonline.ir

گزارش
اقتصاد
۱۰-۱۱

رشد تولید
ناخالص داخلی
پس از ۱۷ فصل
منفی شد

نگاه
کارشناس

سایه سنگین سیاست
بر اقتصاد

منصور بیطرف
نویسنده و تحلیلگر اقتصاد

هولدرلین، شاعر آلمانی در سرود «راین» مصرعی دارد که فی الواقع می‌توان آن را زبان حال پزشک‌های دانست. او در بند چهارم این سرود می‌سراید «همان گونه که آغاز کرده‌اید / همان گونه نیز باقی خواهید ماند.» شروع دولت چهاردهم با اتفاقاتی آغاز شد که شاید هر دولت دیگری می‌بود به سختی می‌توانست این گونه خردمندان به آن کنار بیاید. روز بعد از مراسم تحلیف پزشک‌های، اسماعیل هنیه در تهران ترور شد؛ حدود ۵ ماه بعد از شروع به کار آن، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری منتخب ایالات متحده شد که سابقه خروج او از برجام در دور اول ریاست جمهوری‌اش بر اقتصاد و سیاست ایران سایه سنگین افکنده بود و انتخاب مجدد او عملاً فضای بین‌المللی را برای ایران مبهم ساخت و مهم‌تر آنکه سه ماه بعد از انتخاب وی - یعنی در ماه آوریل - او جنگ تعرفه‌ها را آغاز کرد که اثرات منفی آن بر تجارت جهانی و نیز رشد اقتصادی کشورها از جمله خود آمریکا کاملاً محسوس است. ۹ ماه بعد از شروع به کار دولت چهاردهم یعنی در خردادماه امسال جنگ ۱۲ روزه اسرائیل و نیز آمریکا علیه ایران رخ داد. اگر همه این اتفاقات را کمی و روی هم جمع جبری کنیم، برآیند آن می‌شود رشد منفی تولید ناخالص داخلی انتشار گزارش مرکز آمار ایران از رشد تولید ناخالص داخلی در سه ماهه اول سال جاری خورشیدی یعنی ۱۴۰۴ که حاکی از منفی بودن فعالیت‌های عمده اقتصادی است به‌هیچ‌وجه دور از انتظار نبود. کافی است در این خصوص نگاهی بیندازیم به فعالیت رشته نفت. رشته‌ای که عملاً حدود ۲۶ درصد از تولید ناخالص داخلی را در برمی‌گیرد. رشد ارزش افزوده «استخراج نفت و گاز طبیعی» در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ حدود ۸ درصد بود؛ در حالی که این رشد در سه ماهه اول سال ۱۴۰۳، یعنی دوره‌ای که مرحوم رئیس‌جمهوری رئیس دولت سیزدهم بود و رئیس‌جمهوری ایالات متحده هم جو بایدن بر سرکار بود که معافیت‌های خرید نفت را برای کشورهای خریدار نفت ایران اعمال کرده بود و به‌جای گشاده‌رویی چشم روی هم گذاشته بود، ۱۰۳ درصد بود. همین امر باعث شده بود که شاخص‌های دیگر فعالیت اقتصادی عملاً تحت تأثیر مثبت این اتفاق قرار بگیرند و عملکرد مثبتی را از خود نشان بدهند و بدین ترتیب رشد اقتصادی در سه ماهه اول به ۴/۷ درصد بالغ شود. اما همین کاهش محسوس و فراگیر بخش نفت در سه ماهه اول سال جاری به خاطر چسبندگی فعالیت‌های اقتصادی کشور به درآمد نفتی سبب کاهش تولید ناخالص داخلی در سه ماهه اول به منفی یک درصد شد. اما پیام رشد منفی اقتصادی کشور در سه ماهه اول امسال چیست؟ بهتر است در این زمینه کمی پنجره رو به آینده را باز کنیم و فضای بیرونی را بهتر ببینیم. ←

کورس‌های امید را دریابیم
یادداشتی از بدرالسادات مفیدی
درباره سفر پزشک‌های و مواضع جبهه اصلاحات

درد ناتمام کیان
پیگیری پرونده تنبیه یک دانش‌آموز در مشهد
که موجب شکستن لگن او شد

مزد امیدواری
بررسی فراز و فرود زندگی عثمان دمبله
بازیکن مسلمان فرانسوی که برنده توپ طلا شد

ضمن رد مجدد مذاکره با دولت آمریکا و تأکید بر تداوم غنی‌سازی

رهبری: سلاح هسته‌ای نمی‌سازیم

دو چهره در قبال فلسطینیان

امانوئل مکرون و دونالد ترامپ در سخنرانی‌های خود در سازمان ملل مواضع متضادی درباره جنگ غزه اتخاذ کردند

گروه خبر: هشتادمین مجمع عمومی سازمان ملل و هشتادمین سالگرد تشکیل این نهاد در حالی پشت سر گذاشته می‌شود که نظام بین‌المللی یکی از پرچالش‌ترین دوران خود پس از جنگ جهانی دوم و همچنین پایان جنگ سرد را تجربه می‌کند. در دور روز نخست این مجمع عمومی، رؤسای جمهور فرانسه و آمریکا دو چهره غرب در قبال فلسطین را نشان دادند. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا در روز دوم - سه‌شنبه - سخنرانی پرماجری داشت که همان ادبیات پیشین خود درباره مسائل نظام جهانی را تکرار کرد. در روز افتتاحیه نیز علاوه بر سخنرانی آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه سخنرانی مهمی داشت و به رسمیت شناختن فلسطین توسط کشور خود را اعلام کرد. این موج از سوی کشورهای اروپایی ادامه پیدا می‌کند. اما نظام بین‌الملل در چه شرایطی است؟ اوکراین به نمایندگی از جهان غرب درگیر جنگ با روسیه است؛ جنگی که دامنه آن به طرز مشکوکی به کشورهای اروپایی دیگر نیز کشیده می‌شود. طی دو سال در غزه بیش از ۶۵ هزار انسان کشته شدند و اسرائیل بدون ممانعی به اقدامات خود ادامه می‌دهد. سودان درگیر بحران است. تاسیسات هسته‌ای ایران که تحت نظر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بود، توسط آمریکا بمباران شد و جنگی ۱۲ روزه رخ داد. در چنین شرایطی، نظام جدید بین‌الملل که سال ۱۹۴۵ متولد شد، وارد ۸۱ سالگی خود می‌شود. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا پشت تریبون رفت. ترامپ که به دلیل خراب شدن دستگاه اتوکیو در ابتدا مجبور شد از رو بخواند، سازمان ملل را هدف قرار داد و ادعا کرد در شرایطی که سازمان ملل هیچ اقدامی نکرده او به هفت درگیری در سراسر جهان پایان داده و در نهایت ماهیت تشکیل سازمان ملل را زیر سوال برد. ترامپ گفت: «متأسفانه، در تمام موارد، سازمان ملل حتی تلاش نکرده به هیچ کدام از آنها کمک کند.» سخنرانی ترامپ در کل مجموعه‌ای سردرگم از شکایات، از جمله مهاجرت به بریتانیا و انتقاد از شهردار لندن بود. ترامپ به نمایندگان کشورهایی که در سازمان ملل جمع شدند گفت که کشورهای شما به خاطر مهاجرت دارند نابود می‌شوند. ترامپ از تلاش‌های جدید برای پیشبرد کنوانسیون‌های سلاح‌های بیولوژیکی خبر داد و

گفت که خواستار «توقف توسعه سلاح‌های هسته‌ای است.» اما به گزارش نیویورک تایمز آمریکا به خودی خود انواع جدیدی از ذخایر سلاح‌های قدیمی را توسعه داده است. ترامپ بار دیگر روسیه را با اعمال تعرفه‌ها تهدید کرد، نه با تحریم‌های اقتصادی سنتی بلکه تنها در شرایطی که اروپا خرید نفت و گاز از روسیه را به کل قطع نکند. رئیس‌جمهور آمریکا گفت که همین دو هفته پیش متوجه شده که کشورهای اروپایی همچنان محصولات نفتی روسیه را خریداری می‌کردند. ترامپ در مورد جنگ اوکراین بار دیگر سلف خود جو بایدن را مقصر دانست. او در سخنرانی خود گفت که جنگ غزه باید «فوراً» متوقف شود. او خواسته خود مبنی بر آزاد شدن تمام گروگان‌ها را تکرار کرد. او حتی به تلاش‌های اسرائیل برای تصرف کامل غزه اشاره نکرد و از وعده‌های پیشین خود مبنی بر ورود بیشتر مواد غذایی و کمک‌های بشردوستانه به غزه حرفی نزد. اما تصمیم اخیر تعدادی از کشورهای اروپایی از جمله فرانسه را در به رسمیت شناختن کشور فلسطین «پاداشی برای حماس» دانست و تأکید کرد: «نباید» اکثر را فراموش کنیم. او همچنین ادعاهای پیشین خود درباره ایران را نیز تکرار کرد. ترامپ ایران را بزرگ‌ترین حامی تروریسم خواند. او همچنین پس از طرح این ادعا، به تجاوز نظامی آمریکا به خاک ایران و بمباران تاسیسات هسته‌ای اشاره کرد و گفت که هیچ کشور دیگری در جهان به جز ایالات متحده نمی‌توانست تاسیسات هسته‌ای ایران را نابود کند. او همچنین اقدامات خود علیه ایران از زمان دولت نخستین تاکنون را در راستای مقابله «با افزایش تهدید هسته‌ای جهانی» دانست. امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه روز دوشنبه در افتتاحیه مجمع عمومی سخنرانی کرد. فرانسه پیش از این اعلام کرده بود که در جریان مجمع عمومی سازمان ملل، به رسمیت شناختن فلسطین را اعلام می‌کند. مکرون گفت: «امروز گرد هم آمده‌ایم زیرا زمان آن رسیده است که ۴۸ گروگان در دست حماس آزاد شوند و جنگ در نوار غزه متوقف شود. دیگر نمی‌توانیم برای به رسمیت شناختن کشور فلسطین منتظر بمانیم. وعده تشکیل یک کشور عربی در فلسطین هنوز محقق نشده است. ما مسئولیت جمعی شکست تاکنون در ایجاد صلح عادلانه و فراگیر در خاورمیانه را بر عهده داریم.» ←

گزارش
بین‌الملل
۸-۹

اما ناکافی

چرا شناسایی رسمی فلسطین
اهمیت دارد و چه واکنش‌هایی
بر خواهد انگيخت؟

سرمقاله

سخنرانی در مجمع عمومی

سخنرانی‌های سالانه مقامات کشورها در مجمع عمومی سازمان ملل متحد، به‌طور معمول ظرفیت آن را دارد که از اهمیت بسیار بالایی برخوردار شود. زیرا این مجمع به‌عنوان یک تریبون جهانی قدرتمند عمل می‌کند. این اهمیت و محتوای مورد انتظار را می‌توان چنین خلاصه کرد: عرضه‌ای است برای دیپلماسی عمومی و شکل‌دهی به روایت‌های جهانی از مسائل بین‌المللی و منطقه‌ای. همچنین رهبران کشورها می‌توانند با مخاطبان بین‌المللی شامل دیگر دولتمردان، رسانه‌های جهانی و افکار عمومی جهان بدون میانجی سخن بگویند. کشورها از این فرصت برای ارائه دیدگاه‌ها، اولویت‌ها و روایت خود از واقعیات مسائل جهانی و حوزه خود استفاده می‌کنند. تعیین خط‌مشی و مواضع رسمی کشور نیز در این سخنرانی گفته می‌شود. کوشش برای ایجاد ائتلاف و جلب حمایت بین‌المللی هدف دیگر سخنرانان است. همچنین می‌توانند تا تصویر خوب یک بازیگر مستقل و پیشرو از کشور خود را ارائه کنند. یک نکته بسیار مهم نیز تأکید کشورها بر نفی یکجانبه‌گرایی و دفاع از چندجانبه‌گرایی است. این ذات چنین مجامعی برای همکاری جمعی و حل مشکلات جهانی است. سخنرانان اغلب بر تعهد کشور متبوع خود به نهادهای چندجانبه و قوانین بین‌المللی تأکید می‌ورزند. اینها اصول کلی است که سخنرانان رعایت می‌کنند. البته، همه این موارد با ارجاع به اولویت‌های ملی هر کشور و جایگاه منطقه‌ای و جهانی و همچنین شرایط حاکم بر جهان در آن سال متفاوت است. طبیعی است که ایران بر حسب اولویت‌ها و دغدغه‌های ملی خود به این موارد خواهد پرداخت. یکی از مهمترین موضوعات امسال، ادامه و فقدان چشم‌انداز در جنگ اوکراین است. تقابل چین و آمریکا نیز همچنان تصاعدی است. جنگ تعرفه‌های ترامپ و یکجانبه‌گرایی او اقتصاد جهانی را با چالش بزرگی مواجه کرده است. موضوع پناهندگان بیش از گذشته حاد و بین‌المللی شده است. فاجعه تمام‌عیار غزه و جحدم و افکار عمومی جهان و جوامع غربی را به‌شدت ملتهب کرده است. در کنار همه اینها، اقدام برخی از کشورهای مهم اروپایی و جهان در شناسایی کشور فلسطین است که تمام برنامه‌های اسرائیل و نتایج آن را نقض بر آب کرده است. در کنار همه اینها، مسئله اصلی برای ایران تجاوز نظامی اسرائیل و آمریکا است که اکنون با احتمال فعال شدن کنوانسیون ماشه همراه شده است. ←